

Specialfrågelista om

"05 H U S T Y P E R

1. Gapskjul (med gapskjul menas här ett öppet regn- och vindskydd utan timrade knutar; jfr slogbod). Voro gapskjul kända i bygden före bolagstiden? För vilka ändamål byggde man gapskjul? Utgjordes gapskjulets väggar av rundvirke eller av halvkluvna stockar eller av kluvna bräder? Voro de båda stockar, på vilka taket vilade, rundbarkade eller halvkluvna? Bestod taket av halvkluvna stockar eller av kluvna bräder eller av båda delarna? Nådde väggarna upp till taket eller ej?

2. Slogbod (med slogbod menas här ett öppet regn- och vindskydd med timrade knutar; jfr gapskjul). Finns något som helst minne av, att slogbodar funnits vid myrslättermarkerna i bygden? Beskriv helt kort knuttimringen i en dylik slogbod, och angiv, på var sätt den skilde sig från slogbodens knuttimring i andra bygder! Finns i bygden någon dubbel slogbod (dubbelbod, tvebod)? Hur var den anordnad? Hade slogboden förtak (gamme)? Hur var stödet för förtaket anordnat? Hade slogboden golv eller ej?

3. Eldhus. Tag reda på, i vilka bygder eldhus (sters) voro alldeles okända! Finns någon beläggning (granbark, sten) på eldhusets golv? Var eldpall känd i de gamla eldhusen, eller gjordes elden upp direkt på jordgolvet? Hade eldhuset bänkar (lavar) utefter båda långväggarna eller endast utefter den ena? Voro dessa lavar lika breda? Finns lave utefter den inre gaveln? Var den bred eller smal? Voro eldhus med två (ett i vardera änden) dörrar kända? Var mjölkstugan hopbyggd med eldhuset? Hur? Gör en enkel planritning!

4. Enrumsstugan. Var enrumsstugan med endast fyra väggar och en dörr känd i bygden? Vilken funktion hade den? Kvarnstuga? Sågstuga? Höstuga? Lillstuga hemma i byn? Källarstuga hemma i byn? Hackstuga? Egentligt boningshus hemma i byn? Fäbodstuga? Färdstuga för vägfarande? Voro sovplatserna lavar eller sängar?

5. Tvårumsstugan. Finns något slags byggnad med två utrymmen och två dörrar i bygden? Hemma i byn? I fäbodarna? Var det inre utrymmet alltid en mjölkbod? Finns lillstugor eller källarstugor, som innehöllo två utrymmen? Finns långkammarsstuga ("Skälmo-stuga") alls i byn i äldre tid?

6. Trerumsstugan (femväggsstugan, "Morastugan"). Finns någon bygd eller by, där det av förstuga, kammare och stuga

bestående boningshuset var okänt? Hur skildes förstugan från kammaren (hel vägg? balk? förhänge)? Kom man in i kammaren från förstugan eller från stugan? Förekommo trerumsstugor i socknens fäbodställen? Hur många fönster hade trerumsstugans dagligstuga? Hur voro sängarna placerade? Hade kammaren eldstad eller ej? Hurudan var farstukvisten (med eller utan tak? stolpar? sidobräder)?

7. Fyrarumsstugan ("parstugan"). Var boningshuset med fyra utrymmen (förstuga, kammare, stuga och anderstuga) överhuvudtaget känt i bygden i äldre tid? I vilka byar förekommo fyrarumsstugor? Hur stor del av byns gårdar voro bebyggda på detta sätt?

8. Tvåvåningsbyggning. Hade byn före 1850 någon enda byggning med två våningar? Vilka slags utrymmen funnos i så fall i den övre våningen? Hur användes de? Gästrum?

9. Stall. Ha stallen i byn dörrarna på gaveln eller på långsidan? Minns man från äldre tid något stall med endast ett utrymme? Voro byns stall vanligen delade i två utrymmen (häststall och foderrum)? Varigenom skildes dessa båda utrymmen från varandra? Hade byns stall gödselglugg eller ej? Hade byns stall någon som helst ljusöppning? Fanns säng i stallen? Var stallets vind utbyggd på långsidan eller på gaveln? Fanns i byn i äldre tid något enda stall med spiltor? Kanske ett färdstall?

10. Fähus. Voro fähusen dels i byn, dels i fäbodarna byggda av hela eller av halvkluvna stockar? Hur många av byns fähus voro i äldre tid försedda med spismur, hur många ej? Hur många av byns fähus voro försedda med två rader kobås? Vilka utrymmen utöver kobåsen funnos i ett normalt vinterfähus? Bås för kviga? för kalv? för tjur? för get? för svin? Fårkätte? Getkätte? Svinkätte? Getäta? Agnbås? Risbås? Funnos i byn fähus med två gödselgluggar? Vilka öppningar (lufthål? ljusgluggar?) funnos i fähusens väggar? Hur stor del av byns fähus (ungefär) var försedd med mellantak? Fanns, där mellantak saknades, någon ljusöppning i fähusets tak? Känner man till, att småkreaturen inhystes i flera kättrar? på fähusets vind? i särskilda småkreaturs- eller tack- eller getfähus?

Varigenom skilde sig sommarfähuset från vinterfähuset? Funnos sommarfähus i utkanten av hembyn? i hembodarna? i långbodarna? Funnos vinterfähus i hembodarna? Hade de någonsin spismur? Funnos i långbodarna tackfähus, avsedda för ett mycket stort antal får från olika gårdar?

Funnos sängar i byns alla fähus? Vad slags sängar (stånd-säng? tarre? skåpsäng)? Hur många gårdar i byn hade i de äldsta nu levandes barndom fähuset som enda bostad? Var fähusbostaden i en eller två våningar? Varigenom skildes djuravdelningen och människoavdelningen i fähuset?

11. Foderhus. Genom vad slags utrymme skildes fähuset

hemma i byn från det strax invid belägna foderhuset? Vartåt vette foderhusets dörr? Var foderhuset försedd med skulle? Fanns säng i foderhuset? Voro dessa intill fähuset belägna foderhus i övrigt av olika typer?

Var särskild lövlada känd i bygden? Varigenom skilde den sig från andra lador? Var den försedd med förtak (gamme) framför den öppna gaveln? Var den stundom genom en mellanbalk delad i två hälfter ("dubbel-lövlada")?

Funnos olika typer av vanliga hölador (höbodrar)? Hur var dörren anordnad? Funnos ängslador med två dörrar? Fanns skulle eller ej? Var ladan stundom tudelad genom mellanbalk? Funnos lador, byggda i två avdelningar och alltså försedda med verklig mellanvägg? Funnos avlägset liggande lador, försedda med eldstad? med krubba? Förekom någonsin hölada under samma tak som tröskladan?

12. Trösklada. Var den vanliga tröskladan i byn enkellada (med ett sädesgolv) eller dubbellada (med två sädesgolv)? Fanns förtak över ladudörren eller utefter ladans hela framsida? Var ladan försedd med skulle? Över hur stor del av ladan sträckte sig denna skulle? Hur åstadkoms drag under tröskningen (genom glugg eller dörr)? Fanns säng i tröskladan?

13. Härbre. Redogör för byns vanligaste härbrestyper: a. med fritt förtak på gavelutskott på långsidan; b. med fritt förtak på stolpar; c. med förlängt takfall, vilande på gavelutskott; d. utan förtak; e. med svale och skullutskott på långsidan; f. med dörr på gaveln och taket utdraget något nedöver, men ej svale; g. med svale och dörr på gaveln; h. med svale, skullutskott och dörr på gaveln! Funnos i byn härbren utan stolpar? dubbelhärbren ("parhärbre": skillnad mellan dylikt härbre och loft)? Är härbre utan vind (övervåning) känt?

14. Loft. Hur stor del av byns gårdar (ungefär) hade loft? Vilka utrymmen funnos normalt i ett loft? I nedre våningen? I övre våningen? Var funnos eldstäder? Var funnos sängar? Fanns på något enda ställe inre trappa i loftet?

15. Torkstuga (badstu). Var dörren placerad mitt på väggen eller närmare den ena knuten? Var ugnen placerad mitt på torkstugans golv eller intill den ena långväggen? Hur många voro lavarna? Hur voro de placerade? Var taket av enbart bräder eller av bräder och torv? Hur många gluggar hade torkstugan? Hur voro de placerade?

16. Ria. Var den känd i bygden? Varigenom skilde den sig från torkstugan?

17. Mjölkstuga (mjölkbod). Är den känd från någon by? från något hemfäbodställe? Hade mjölkstugan ett eller två takfall? Hur låg den i förhållande till närmaste byggnad (stuga eller eldhus)? Voro mjölkstugans hyllor (lavar) försedda

med kantstock eller ej?

18. Kvarnhus (i vilket kvarnen var inrymd). Hade dess nedre parti (hjulhuset) väggar eller ej? Bestod det av släta stenar, eller var det timrat? Varav bestod den skulle, på vilken sädessäckarna lades före malningen? Är parkvarn känd?

19. Sågbyggnad vid strömsåg. Varav bestod denna byggnad (stolpar? tak?)?

20. Bagarstuga (bryggstuga). Förekom särskild sådan alls i byn? Hur stor del av byns gårdar (ungefär) hade särskild bagarstuga (bryggstuga)? Hade den ett eller två eller tre rum? Voro i det senare fallet två utrymmen försedda med eldstad? Var bagarstugan endast ett tidigare boningshus på gården?

21. Treväggshus med endast ett takfall. Voro dylika kända i byn? Invid vilken annan byggnad brukade de stå? Till vilket eller vilka ändamål användes de?

22. Lider. Vilka olika slag av dylika funnos i byn? Vedlider? Fähuslider? Båtlider?

23. Båthus. Funnos dylika i eller invid byn? Voro de försedda med skulle eller ej?

24. Smedja. Hade den torvtak eller brädtak? Var kolhus (kolbod) hopbyggt med smedjan? Hur var härden placerad? Hade smedjan fönster eller glugg?

25. Voro halmtak kända i byn? På vad slags hus funnos de?

000---000